

مجموعه داستان‌های فارسی

«مرزبان نامه»

به نثر ساده و روان

نگارنده: فائزه حبابی

سرشناسه : حبایی، فائزه، ۱۳۶۴ -
 عنوان و نام پدیدآور : مجموعه داستان‌های فارسی مرزبان‌نامه به نشر ساده و
 روان/ نگارنده فائزه حبایی.
 مشخصات نشر : تهران: آوای مهدیس، ۱۴۰۱.
 مشخصات ظاهری : ۱۶ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
 شابک : 978-622-92627-2-6
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 موضوع : مرزبان‌بن رستم، - ۳۰۲ ق. مرزبان‌نامه - اقتباسها
 موضوع : داستان‌های فارسی - قرن ۱۴
 Persian fiction -- 20th century
 شناسه افزوده : مرزبان‌بن رستم، - ۳۰۲ ق. مرزبان‌نامه
 رده بندی کنگره : ۸۰۱۳PIR
 رده بندی دیویی : ۶۲/۳۸۸
 شماره کتابشناسی ملی : ۹۰۷۳۳۲

انتشارات آوای مهدیس

نام کتاب: مجموعه داستان‌های فارسی «مرزبان‌نامه»

نویسنده: فائزه حبایی

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۲

تیراژ: ۳۰۰ نسخه

قیمت: ۲۵۰,۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۲۶۲۷-۲-۶

آدرس: خ انقلاب - خ زاندارمری، بین فخرآزی و دانشگاه، پلاک ۶۳، واحد ۱

تلفن: ۸-۶۶۴۷۶۵۷۶ همراه: ۰۹۱۲۱۰۰۹۵۲۰

بخش کتاب مهدیس

فهرست کتاب

۱۲	پیش‌گفتار
۱۵	«باب اول»
۱۵	«در تعریف کتاب و ذکر واضع و بیان اسباب وضع مرزبان‌نامه»
۱۷	«گفتگو ملک‌زاده با وزیر»
۲۲	«حکایت هنبوی با ضحاک»
۲۴	«خطاب وزیر با ملک‌زاده»
۲۶	«خطاب ملک‌زاده به وزیر»
۲۶	«داستان خرّه‌نماه با بهرام‌گور»
۳۳	«داستان گرگ خنیاگر دوست با شبان»
۳۵	«خطاب وزیر با ملک‌زاده»
۳۶	«خطاب ملک‌زاده به وزیر»
۳۸	«خطاب وزیر با ملک‌زاده»
۳۹	«خطاب ملک‌زاده به وزیر»

پیش‌گفتار

اثر جاودان مرزبان نامه که در اصل نوشته مرزبان بن رستم بن شروین از اسپهبدان (فرماندهان) باوندی مازندران، در قرن چهارم هجری است، که آن را به زبان مازندرانی نگاشته است، توسط سعد الدین وراوینی از نویسندگان بلیغ و توانای پارسی در قرن هفتم هجری، از زبان طبری باستان به فارسی دری ترجمه شده است. و سعد الدین در واقع دومین مترجم کتاب «مرزبان نامه» است، که در زمره آثار مهم نشر مصنوع فارسی و به روش کلیه و دقت در ذکر قصص و امثال و حکم گردآوری گشته، و مطالب آن نیز از زبان حیوانات و دیو و پری و آدمی است. وراوینی این اثر را چند سال پس از ترجمه محمد بن (توسط محمد بن غازی ملطیوی) و بدون اطلاع از ترجمه او، ترتیب داده و به پیروی از نام اصلی اثر، عنوان مرزبان نامه بر آن نهاده. طبق آنچه که در مقدمه و خاتمه مرزبان نامه وراوینی آورده شده، وی از ملازمان خواجه ربیب‌الدین هارون، وزیر اتابک ازبک بن محمد (۶۲۲ - ۶۰۷ هـ) اتابک آذربایجان بوده.

تاریخ ترجمه اثر و تهذیب آن به درستی معلوم نیست، اما از آنجا که در آخرین باب کتاب (باب نهم) نام ازبک بن محمد ایلدگز و وزیرش - ربیب الدین - آورده شده، پس به یقین تاریخ ترجمه کتاب بین همان سال‌های (۶۲۲ - ۶۰۷) بوده است. و از آنجا که وراوینی خود تأکید کرده

که هنگام تهذیب مرزبان نامه در «ایام البیض کهولت» بوده، باید ولادتش در همان اواسط قرن ششم رخ داده باشد.

مرزبان نامه سعد الدین در نه باب، یک مقدمه و یک ذیل است. این کتاب به حق از جمله شاهکارهای ادب پارسی در نثر مصنوع است، و می‌توان آن را سرآمد همه آثار تا اوایل قرن هفتم دانست. مرزبان از لحاظ شیوه نثر نویسی، پیرو سبک نصرالله بن منشی، مترجم کلّیه و دمنه از عربی به فارسی است. و باید توجه داشت که در بسیاری از موارد مرزبان نامه از حد نثر مصنوع متداول گذشته، و صورت شعری دل‌انگیز یافته؛ و کلام مترجم در این گونه موارد، شامل تشبیهات و اوصافی است که پیش از آن تنها در شعر یافت می‌شد و نویسندگان خود را از ایراد آن معافی در نثر مستغنی می‌دانستند. در ترجمه سعد الدین ولوینی ایجاز در حد کمال، و امثال و شواهد و اشعار پارسی و تازی، از اساتید بزرگ کتاب بسیار دیده می‌شود.

و اما هدف ما از نگارش روان‌تر این اثر جاوید، سهولت در خوانش آن برای عموم علاقمندان و مخاطبان ادب پارسی است که شاید خوانش نثر مصنوع و غامض برای‌شان دشوار و پیچیده باشد. خاصه آن دسته از عزیزانی که تحصیلی در این وادی حاصل نکرده‌اند و به خیلی از رموز و پیچیدگی‌های شعر و نثر فارسی واقف نیستند. در نگارش نثر روان این اثر، تنها منبع بهره گرفته، کتاب مرزبان نامه به کوشش دکتر خلیل خطیب رهبر، نویسنده و شاعر، ادیب بزرگ و پژوهشگر ادب معاصر است.